

Franstaligen in faciliteitengemeenten als volwaardige minderheid erkennen

Vlaanderen is hopeloos verdeeld over de noodzaak en de dringende noodzaak om Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV) te splitsen. Het is nochtans de oorzaak van een manklopend bestuur, met concrete nadelen voor de betrokken burgers, van welke taalrol ook. Vlaanderen heeft er alles bij te winnen de Franstaligen in de zes faciliteitengemeenten als een volwaardige minderheid te erkennen, stelt ROLF FALTER. En het dossier BHV moet rond zijn tegen september om dan de laatste kans te grijpen om het begrotingsbeleid aan te passen. Nadien maakt een nieuwe reeks verkiezingen dat vrijwel onmogelijk.

Arme Elio di Rupo en Didier Reynders. Hen wacht de onmogelijke taak te moeten onderhandelen met een Vlaanderen dat zelf niet weet wat het wil. Een deel van de Vlaamse politici en opiniemakers beweert dat het gerechtelijk en kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV) onmiddellijk gesplitst moet worden, en dat dat kan zonder enige toegeving aan de Franstaligen. Een minstens even groot ander deel Wetstraatvolk beweert dat BHV totaal onbelangrijk is, probleem nummer 177.

Zoals Wallonië vijftig jaar lang een sociaal-economische zandbank is geweest - en zeker in Henegouwen nog is - zo is Vlaanderen al tien jaar een politiek dwaallicht. Tussen oud-Vlaamsgezinden en de links-liberale anticommunautaire strekking gaapt een onoverbrugbare kloof.

Tussen CD&V en VLD woedt een verlamme en vaak ook uiterst bekrompen machtsstrijd. In haar krampachtige zoektocht naar haar potentiële rol als grootste partij in een verstedelijkt Vlaanderen begaat de sp.a de grootste dwaasheden, onder meer in het mobiliteitsdossier. En over dat alles woekert de electorale frustratiezwam van het Vlaams Belang. Geen wonder dat de machtigste man van het land aarzelt om ook echt premier te worden.

BHV is, ook voor wie de zaken nuchter bekijkt, wèl een belangrijke politieke kwestie in dit land. Wie met mensen van de Vlaams-Brabantse gemeenten rond Brussel spreekt, ervaart altijd heel snel dat dit gebied de laatste communautaire frontlijn is, waar Vlamingen en Franstaligen slecht en soms zelfs gespannen samenleven. De veertig jaar oude onzekerheid in de rand van Brussel over wat qua taal en cultuur precies kan en wat niet, vergiftigt de verhoudingen, en is zowel voor Vlamingen als Franstaligen daar waarschijnlijk een grotere onzekerheidsfactor dan de kwestie van het wonen in de buurt van de luchthaven. BHV blijft ook een hypotheek op de inmiddels al veel betere verhoudingen tussen Vlamingen en Franstaligen in Brussel zelf.

Daarbij gaat het niet alleen om het splitsen van het kiesarrondissement, maar ook om de reorganisatie van het gerechtelijk arrondissement, met de taalkwestie als belangrijke factor. Het is die taalkwestie die mee bijgedragen heeft aan de schandalige gerechtelijke achterstand in Brussel, die de voornaamste reden moet zijn voor de reorganisatie. Maar dat is een ingewikkeld verhaal en dus aan de moderne media, die vooral zo glad willen zijn als gelatine, niet besteed.

BHV is een concreet probleem van manklopend bestuur, met concrete nadelen voor de betrokken burgers, van welke taalrol ook. Daarom moet de kwestie opgelost, of op zijn minst vooruitgeholpen worden. Het Arbitragehof heeft daartoe een vervalddag gesteld, waarna de bestaande kiesdistricten ongrondwettelijk dreigen te worden. Het heeft veel minder dan beweerd wordt een dwingende richting tot oplossing aangegeven.

Wat men in de Vlaamse politieke klasse niet schijnt te beseffen, is hoezeer men bezig is op schabouwelijke wijze de belangen van de eigen achterban te verkwanselen. Er is niet alleen de diepe verdeeldheid over het gewicht dat men aan de kwestie moet toekennen. Er is ook een verregaande communautaire blindheid, bij de enen door te blijven ontkennen dat er een probleem is, bij de anderen door te blijven vasthouden aan de aloude Vlaamse neiging om symboliek belangrijker te vinden dan feiten. De volgende glorierijke Vlaamse overwinningsnederlaag is zonder enige twijfel volop in de maak.

1963

Probeer het daarom eens omgekeerd: vertrek van de feiten. Het centraal feit is dat men in 1963 bij het vastleggen van de taalgrens de Franstaligen in de zes randgemeenten heeft wijsgemaakt dat de faciliteiten eeuwigdurend zouden zijn en de Vlamingen dat ze maar tijdelijk waren. Dat was toen vermoedelijk de enige uitweg om een compromis te maken.

Het gevolg is dat de Franstaligen in de zes randgemeenten na veertig jaar uit die toestand een stevige legitimatie-argument kunnen putten. In tegenstelling tot alle Franstaligen die na 1963 elders in Vlaams-Brabant zijn gaan wonen en die wel degelijk wisten, of hadden moeten weten, dat ze in wettelijk eentalig gebied terecht kwamen.

In de zes randgemeenten leeft vandaag half-om-half - of zelfs met een meerderheid van Franstaligen - een taalgemengde bevolking. Dus is een gemengd bestuur aangewezen, en eigenlijk al operationeel. Franstalige gemeentebesturen worden in hun neiging hun Vlaamse minderheid te discrimineren bewaakt en afgeremd door het provinciebestuur in Leuven en door de Vlaamse Gemeenschap, en schermen op hun beurt hun Franstalige bevolking af tegen een te brutale taaldwang van de hogere overheid. Die situatie is voor de lokale bewoners beter dan een overheveling van de zes naar Brussel, waar de Vlamingen nog maar een kleine minderheid zouden zijn.

Maak van twee dingen één: als Vlaanderen weigert zijn verantwoordelijkheid voor de Franstalige minderheid in de zes randgemeenten op te nemen, dan is het logisch dat die - op welke ingewikkeld institutionele wijze ook - liever bestuurd wordt vanuit Brussel. Verdwijnen zal die minderheid niet. Wil Vlaanderen wel bestuurlijk bevoegd zijn, dan is het de plicht van de Vlaamse overheid ook die Franstalige onderdanen uit de onzekerheid en de onrust te halen.

Erken ze dus, op het grondgebied van die zes gemeenten, als een volwaardige minderheid in Vlaanderen. Erken de Conventie van de Minderheden van de Raad van Europa, die een groot symbool schijnt te zijn, maar in de feiten niets voorstelt. Stel een Vlaamse grondwet voor, waarin het bestaan van de minderheid in uitsluitend die zes gemeenten verankerd wordt. Maak een uitzondering op de kiesdrempel voor die minderheid in het kiesdistrict Vlaams-Brabant, zoals die ook bestaat voor de Deense minderheid in de grondwet van de Duitse deelstaat Sleeswijk-Holstein. En schakel die kiesdrempel ook uit voor de Brusselse Vlamingen, met daarbij de invoering van een systeem waarbij de zetels eerst over de taalgroepen en pas dan over de lijsten worden verdeeld.

Het voordeel aan die redenering is dat de Franstaligen geen poot meer hebben om op te staan. Met de Franstaligen te verdrinken onder de formele minderheidswaarborgen, in de zes randgemeenten, erken je alleen de bestaande realiteit, bij een na de splitsing versterkte Vlaamse bevoegdheid. Bovendien etaleert Vlaanderen, dat wereldwijd bekend is vanwege zijn Vlaams Belang, dan een hemelsbrede verdraagzaamheid, zo dicht bij de hoofdstad van Europa. Het FDF, dat andere frustratiefenomeen, dwing je op die manier te bekennen dat het eigenlijk toch niet wil samenleven met Vlamingen.

Of BHV dan volgende maand opgelost wordt of later doet er niet toe. De kwestie moet wel voor de zomer van de baan zijn. Want in september, met weer enkele verkiezingsjaren in het verschiet, is de laatste kans geagendeerd om het keynesiaans begrotingsbeleid (naar het model van de Amerikaanse Republikeinen) van belastingverlagingen en stijgende overheidsuitgaven in dit land toch minstens een beetje te corrigeren. Zes maanden is meer dan genoeg om een akkoord te vinden. Een regering die dat niet kan - laat staan een land waar dat niet kan - ondergraaft de eigen reden van bestaan.

De auteur is journalist bij De Tijd

01:00 - 07/02/2005
Copyright © De TIJD